

Kara, deniz ve insansız hava araçları gibi ürünlerimiz gurur veriyor

'Teknolojik bağımlılık minimize edilmelidir'

Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı Tüfekçi; "Teknolojik bağımlılığı minimize ederek kendi teknolojilerimizi özgün bir şekilde geliştirmeliyiz" dedi

Ar-Ge yol haritaları

SAVUNMA sanayisini geliştirmek ve millileştirmek için teknoloji ve Ar-Ge yol haritaları oluşturduklarını belirten Savunma sanayi Müsteşar Yardımcısı Tüfekçi, Ar-Ge süreçlerini hızlandırmak için savunma sanayi Ar-Ge projelerinde geniş alan çağrısında bulduklarını anımsattı.

Gelişmemiz istenmiyor

TÜFEKÇİ, "TSK'nın ihtiyacı olan bazı yedek parçaların alımında zorluk yaşıyoruz ama Türk sanayicisi bunları rahatlıkla üretebilir. Bunun için destek mekanizmaları hazırlıyoruz. Şu anda malum ülkelerle son zamanda basına çıkan, bir şekilde gelişmemizi istemeyen ülkeler" dedi. ■ 9'da

'Teknolojik bağımlılık minimize edilmelidir'

Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı Tüfekçi; "Teknolojik bağımlılığı minimize ederek kendi teknolojilerimizi özgün bir şekilde geliştirmeliyiz" dedi

SAVUNMA Sanayii Müsteşar Yardımcısı Celal Sami Tüfekçi, "Kara araçlarından deniz araçlarına, değişik platformlardan silah sistemlerine, insansız hava araçlarına kadar birçok ürünümüzü basından takip ediyorsunuz. Bunlardan sizler de, bizler de çok gurur duyuyoruz. Ancak bunlar bize yetmiyor. Çünkü teknolojik bağımlı olduğumuz alanları minimize etmeliyiz ve de kendi teknolojilerimizi özgün bir şekilde geliştirmeliyiz." dedi.

Tüfekçi, **Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO)** düzenlediği Savunma Sanayi Zirvesi'nin açılışında yaptığı konuşmada, teknolojik bağımsızlığın önemini son dönemde özellikle savunma sanayisinde daha da arttığını vurguladı.

MILLI SAVUNMA ARAÇLARI

Türkiye'nin bulunduğu coğrafya ve karşılaştığı zorluklara değinen Tüfekçi, ülkenin, yerli ve milli savunma araçlarına her zamankinden daha fazla ihtiyacı olduğunu aktardı. Savunma sanayisini geliştirmek ve millileştirmek için teknoloji ve Ar-Ge yol haritaları oluşturduklarını ifade eden Tüfekçi, Ar-Ge süreçlerini hızlandırmak için savunma sanayi Ar-Ge projelerinde geniş alan çağrısında bulduklarını anımsattı. Türkiye'nin son dönemde ürettiği özgün araçlar ve silah sistemlerine değinen Tüfekçi, şöyle devam

etti: "Kara araçlarından deniz araçlarına, değişik platformlardan silah sistemlerine, insansız hava araçlarına kadar birçok ürünümüzü basından takip ediyorsunuz. Bunlardan sizler de, bizler de çok gurur duyuyoruz. Ancak bunlar bize yetmiyor. Çünkü teknolojik bağımlı olduğumuz alanları minimize etmeliyiz ve de kendi teknolojilerimizi özgün bir şekilde geliştirmeliyiz."

TEKNOLOJİ BAĞIMSIZLIĞI

Savunma sanayisinde verilen teşvikleri ve bu alanda yapılan reformları anlatan Tüfekçi, savunma sanayi şirketlerinin dost ve müttefik ülkelerin ordularına da satış yapması gerektiği-

ni, bu anlamda ihracat teşviki sağladıklarını kaydetti. Tüfekçi, teknoloji geliştirmeden özellikle savunma sanayisinde bağımsız bir ülke olabilmenin imkanı bulunmadığını vurguladı. Yedek parça üretiminin önemine işaret eden Tüfekçi, sözlerini şöyle tamamladı: "TSK'nın ihtiyacı olan bazı yedek parçaların alımında zorluk yaşıyoruz ama Türk sanayicisi bunları rahatlıkla üretebilir. Bunun için destek mekanizmaları hazırlıyoruz. Şu anda malum ülkelerle son zamanda basına çıkan, bir şekilde gelişmemizi istemeyen ülkeler... Oralandan aldığımız, bağımlı olduğumuz alt sistemler veya yedek parçalar var. Bunları yapabiliriz." (AA)

Türkiye'nin ilk hibrit jeneratörü Teksan'a Enerji Verimliliği Ödülü getirdi

Enerji sektörünün yenilikçi markası Teksan, Türkiye'nin ilk hibrit jeneratörü ile "ISO Enerji Verimliliği Ödülleri"nde "Enerji Verimli Ürün" kategorisinde ikincilik ödülünü kazandı. Enerji verimliliğinde önemli bir çözüm olan hibrit teknolojisi ile kazanılan ödülü Teksan Jeneratör Yönetim Kurulu Başkanı Özdemir Ata, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın elinden aldı.

Türkiye'nin Ar-Ge devleri arasında yer alan Teksan Jeneratör, son yıllarda sürdürülebilir bir gelecek için enerji verimliliği sağlayan teknolojilere yaptığı yatırımlara öne çıkıyor.

Sektöre kazandırdığı ilklerle farklılaşan marka, TÜBİTAK işbirliği ile geliştirdiği Türkiye'nin ilk hibrit jeneratörü ile [İstanbul Sanayi](#)

Odası (İSO) tarafından düzenlenen "Enerji Verimliliği Ödülleri"nde "Enerji Verimli Ürün" kategorisinde ikincilik ödülünü kazandı. Enerji verimliliğinde önemli bir çözüm olan hibrit teknolojisi ile kazanılan ödülü Teksan Jeneratör Yönetim Kurulu Başkanı Özdemir Ata, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın elinden aldı.

Teksan Yönetim Kurulu Başkanı Özdemir Ata, ödül sevincini hibrit ve yeni çevreci teknolojiler üzerine çalışmalar yürüten Teksan Ar-Ge Merkezi çalışanları ile paylaştı. Rüzgâr ve güneş gibi yenilenebilir enerji kaynaklarına entegre olarak çalışan hibrit jeneratör yakıttan yüzde 65 tasarruf sağlarken karbon salınımını da yüzde 80 azaltıyor.

(Ege Basın Grubu)

Kale Grubu ile Rolls Royce uçak motoru için şirket kurdu

Kale Grubu Başkan Yardımcısı Osman, TFX milli savaş uçağının motorunu geliştirmek için Rolls Royce ile ortak bir şirket kurduklarını belirterek, 'Projenin gerçekleşmesi ve bize görev verilmesi halinde 400'e yakın Türk mühendisin görev alacağı, Türkiye'de üretilip ihraç edilecek olan 5. nesil savaş uçağı motoru geliştirilecek.' dedi.

A Okyay, İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) düzenlediği Savunma Sanayi Zirvesi'nde yaptığı konuşmada, Kale Grubu'nun kurucusu rahmetli İbrahim Bodur'un "milli sanayi" ve "dışa bağımlılıktan kurtulma" hedefleri bulunduğunu hatırlattı. Bugün itibarıyla savunma sanayisinde ciddi bir faaliyet gösterdiklerini anlatan Okyay, 1970'li yıllarda amatörce yaptıkları bazı savunma sanayisi faaliyetlerinin 1980'lerin ikinci yarısında profesyonelleşmeye başladığını ifade etti.

Okyay, 1990'lı yılların ortalarından itibaren Türkiye'nin ilk çok nam-lulu roket ve füze fırlatıcı platformlarını geliştirdiklerini, takip eden yıllarda yine çok uluslu savunma sanayisi programlarında rol aldıklarını söyledi.

Osman Okyay, şunları kaydetti: Bugün F35 uçakları üzerinde 400'den fazla parçamız bulunuyor. 2000'lerin ortasından itibaren Boeing firmasının direkt alt yapımcısı olarak yüzlerce parçasını üretiyoruz. Ancak geçtiğimiz yıl Boeing 777'ler için çok önemli mekanizma olan Krueger Flap grubunun parça üretiminin yanı sıra montajını da üstlendik. Yine bu proje kapsamında uçağın inş takımının parçalarını üreteceğiz.

Öte yandan milli projelerimiz arasında sayılabilecek Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu ile birlikte gerçekleştirdiğimiz milli piyade tüfeği projesinde seri üretime başladık. Diğer milli ve özgün geliştirme projemiz turbo jet motor.

Türkiye'de geliştirilecek ilk jet motoru konumunda olan bu projeye 5 yıldır çalışmaktayız. Bu projede sadece motorun kalbi denilen kısmı değil tüm alt sistemler milli olarak geliştirildi. Okyay, geçen aylarda Türkiye'nin en önemli havacılık ve sanayi projesi olan TFX milli savaş uçağının

motorunu geliştirme hedefiyle Rolls Royce ile ortak bir şirket kurduklarını kaydederek, "Projenin gerçekleşmesi ve bize görev verilmesi halinde 400'e yakın Türk mühendisin görev alacağı, Türkiye'de üretilip ihraç edilecek olan 5. nesil savaş uçağı motoru geliştirilecek." dedi.

"Türkiye'de çok fazla pazar fırsatı var"

ABD'li savunma sanayi şirketi Teal Group Yönetici Direktörü Joel Johnson ise Orta Asya ülkelerine kıyasla Batı Avrupa ve Amerika için Tür-

kiye'nin önemli bir ülke olduğunu söyledi. Gelecek 10 yılda dünya savunma sanayisinde en büyük 5 şirketinin değişmeyeceğini belirten Johnson, bunların Airbus, Bell, Boeing, Leonardo ve Sikorsky olduğunu kaydetti.

Johnson, "İnsansız Hava Araçları (İHA) çok fazla şeyi değiştirdi. Onları denizde ve karada görmeye başlayacağız. Ama şu anki sorun makul fiyata İHA araçları bulunamaması." diye konuştu. Yapay zeka konusunda eğitimlerinin nasıl olacağıyla ilgili endişeler bulunduğunu aktaran Johnson, "Öldürücü sistemleri kullanırken karar alma aşamasında ne kadar ileri gidilecek gibi konular önemli." dedi.

Johnson, 3 boyutlu yazıcıların hem atıkları azalttığını hem de bu yazıcılar sayesinde uçaklarda o kadar parça tutulmasına gerek kalmadığını altını çizdi. Mühendislerin yeniliklere açık olması gerektiğini belirten Johnson, "Tasarımdan sorumlu insanlar gittikçe daha güçlü hale gelecek." ifadesini kullandı. Johnson, Türkiye'de savunma sanayisinde ciddi üretim yapıldığını kaydederek, "Türkiye'de çok fazla pazar fırsatı var. Bu ürünlerin yüzde 80'i çözüm ürünleri." açıklamasında bulundu.

Sanayici savunmaya omuz verdi

Türkiye'nin savunma sanayisinde dışa bağımlılığını bitirmek için **Istanbul Sanayi Odası (ISO)** elini taşın altına koydu. **ISO Başkanı Erdal Bahçivan**, "Savunma sanayimizin millileştirilmesine yönelik üzerimize düşen görevi yerine getirmeye, bunun için gerekli işbirliğine hazırız" dedi

Türkiye'nin savunma sanayisinde dışa bağımlılığını bitirmek için **Istanbul Sanayi Odası (ISO)** elini taşın altına koydu. **ISO Başkanı Erdal Bahçivan**, "Savunma sanayimizin millileştirilmesine yönelik üzerimize düşen görevi yerine getirmeye, bunun için gerekli işbirliğine hazırız" dedi.

Savunma sanayinde dışa bağımlılığı azaltmak için "Yerli ve Milli" sloganıyla hareket eden hükümete, sanayiciler de destek verdi. Türkiye'ye karşı savunma teknolojilerini her fırsatta koz olarak kullanan ülkelere yerli sanayicilerden tokat gibi cevap geldi. **Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO)** düzenlediği Savunma Sanayi Zirvesi'nin açılışında konuşan **ISO Başkanı Erdal Bahçivan**, TSK'nın ihtiyaçlarının yurt içinden karşılanma oranının artırılabilmesi için etkin ve sürdürülebilir bir tedarik zinciri yönetiminin iş birliği ekosistemi açısından da büyük önem taşıdığını vurguladı. Bahçivan, "Karşılıklı çabalarımızla savunma sanayimiz

in değer yaratmak, sadece biz sanayiciler için değil, ülkemiz ve göz bebeğimiz silahlı kuvvetlerimiz için de büyük bir kazanım olacaktı. Savunma sanayimizin millileştirilmesine yönelik üzerimize düşen görevi yerine getirmeye, bunun için gerekli iş birliklerine hazırız" şeklinde konuştu.

YERLİLİK %65'LERDE

Erdal Bahçivan, 15 yıl önce yüzde 80 oranında dışa bağımlı olan savunma sanayi sektöründe yerlilik oranının, yüzde 65'lerin üzerine çıktığını, bu gelişmede KOBİ'ler, araştırma kuruluşları ve üniversitelerin katkısı olduğunu vurguladı. Türkiye'nin milli tankını, savaş gemisini, taarruz helikopterini, füzelerini ve piyade tüfeğini üretmeyi başardığını ifade eden Bahçivan, yüksek irtifa hava ve füze savunma sistemi, uçak motoru ve yerli denizaltı üretilmesi için de çalışmaların sürdüğünü bildirdi.

YENİ YOL HARİTASI

Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı

Celal Sami Tüfekçi ise, teknolojik bağımsızlığın öneminin son dönemde özellikle savunma sanayisinde daha da arttığını vurguladı. Savunma sanayisini geliştirmek ve millileştirmek için teknoloji ve Ar-Ge yol haritaları oluşturduklarını ifade eden Tüfekçi, Ar-Ge süreçlerini hızlandırmak için savunma sanayi Ar-Ge projelerinde geniş alan çağrısında bulduklarını kaydetti.

Savunma için ihracat teşviği

Türkiye'nin ürettiği özgün savunma araçları ve silah sistemlerine değinen Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı Tüfekçi, savunma sanayi şirketlerinin dost ve müttefik ülke ordularına da satış yapması gerektiğini, bu anlamda ihracat teşviği sağladıklarını kaydetti. Tüfekçi, 2017-2020 için hazırladıkları stratejik planda 4 alan belirlediklerine değinerek, modernizasyon projelerinde hız, kalite ve maliyetin önemini vurguladıklarını anlattı.

Türk firmaları güçlü

ABD'li savunma sanayi şirketi Teal Group Yönetici Direktörü Joel Johnson, Batı Avrupa ve ABD için Türkiye'nin önemli olduğunu söyledi. Türkiye'de savunma sanayisinde ciddi üretim yapıldığını vurgulayan Johnson, şunları kaydetti: "Türkiye'de çok fazla pazar fırsatı var. Çok güvenilir sistemler üretiliyor. Bu ürünlerin yüzde 80'i çözüm ürünleri. AB ve Batı Avrupa için önemli bir ülkesiniz. Türkler için bakışaçıları çok iyi. Çünkü önemli bir avantaj. Konsolidasyon var. Bunu Türkiye ile birlikte yapabilirler."

"Yedek parça üretebiliriz"

Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) ihtiyacı olan fakat çeşitli nedenlerle ithalatı zorlaşan yedek parçaların yerli olarak üretilmesi için destek mekanizması üstünde çalışılıyor. Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi, savaş ortamına doğru ilerlendiğini aktararak, "TSK'nın ihtiyacı yedek parçaların alımında zorluk yaşıyoruz ama Türk sanayicisi bunu rahatlıkla üretebilir. Bunun için destek hazırlıyoruz" dedi.

İstanbul Sanayi Odası'nin (ISO) düzenlediği Savunma Sanayi Zirvesi dün gerçekleşti. Zirvede konuşan Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Tüfekçi, Türkiye'nin gerek jeopolitik konumu gerekse çevresindeki olaylar nedeniyle ortadan kalkmaması için çok güçlü olması gerektiğini ifade etti. İnsansız hava aracı, yerli jet uçağı gibi savunma sanayi ürünlerinin son zamanlarda

getirmek için çalışıyoruz. İstanbul sanayisi istendiği kadar giremedi savunma sanayisine. Bu yarışa katılmanızı istiyoruz. Nitelikli ürün ve altyapı kredisi veriyoruz sektördeki firmalara. Oldukça cazip kredi imkanı bu. İhracat kredi mekanizması üstünde de çalışmalarımız sürüyor. TSK'nın ihtiyacı bağımlı olduğumuz alt sistemler ve yedek parçaların alımında zorluk yaşıyoruz ama Türk sanayicisi bunları rahatlıkla üretebilir. Bunun için destek hazırlıyoruz. Şu anda savaşa gidiyoruz, vakit kaybedecek lüksümüz yok."

"En önemli nokta yerli ve milli üretim"

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, Türkiye'de modern savunma sanayinin geliştirilmesi ve TSK'nın modernizasyonu için çıkılan yolda özellikle son dönemde önemli mesafeler katedildiğini vurguladı. Bu noktada en önemli hususun yerli ve milli üretim hedefi olduğunun altını çizen Bahçivan, "Özellikle son yıllarda gerçekleştirilen atılımlar ile birlikte ülkemize teknolojik üstünlük kazandıracak projelerin birer birer hayata geçmiş olması bizleri gururlandırıyor. Çok değil, bundan 15 yıl önce %80 oranında dışa bağımlı olan savunma sanayi sektörümüz, bugün KOBİ'lerimizin, araştırma kuruluşlarımızın, üniversitelerimizin ortak akıl ve vizyonu ile adeta bir ortak üretim seferberliği hassasiyetiyle çalışıyor. Başarı hikâyesinde en önemli nokta ise savunma sanayimizde yerlilik oranının son yıllardaki projeler ile yüzde 65'lerin üzerine çıkmış olması" dedi.

"Ana yüklenici sistemi tasarlayan olmalı"

SSM Sanayileşme Daire Başkanı Bilal Aktaş, SSM'nin sanayileşme yaklaşımlarıyla ilgili bir sunum yaptı. KOBİ'lerle ana yükleniciler arasındaki alt yüklenicilerin desteklenmesi gerektiğini dile getiren Aktaş, "Tüm destek mekanizmalarımızı buna göre planlıyoruz. Ana yüklenici şu an direk OSTİM'deki firmalarla çalışıyor. Ana yüklenicilerin sistemi tasarlayan olması lazım" dedi. Müsteşarlık olarak Savunma Sanayi Teknolojileri AŞ adında bir şirket kurduklarını belirten Aktaş, küçük şirketlere bu yapıyla ortak olup, onları büyüttükten sonra ortaklıktan ayrıldıklarını ifade etti.

sıkça görüldüğünü kaydeden Tüfekçi, bunun yetmediğini ve dışa bağımlı olduğumuz ürünleri minimize etmek gerektiğini anlattı. Savunma sanayinde %20 ciro artışı yakalandığını belirten Tüfekçi, ihracatın da 1.6 milyar dolara geldiğini dile getirdi.

Bir ekosistem yaratmak için sadece TSK'yı donatmanın yeterli olmayacağını ifade eden Tüfekçi, şöyle devam etti:

"Dost ve müttefik ülkeleri de donatmamız lazım. Endüstriyel Yetkinlik Değerlendirme ve Destekleme Programı'mız var. Büyük firmalara yerli ürün kullanmayı zorunlu tutuyoruz. KOBİ'lere artık siz yetkin değilsiniz demek yerine onları yetkin hale

ISO, SAVUNMADA MILLİLEŞME İÇİN KAMU İLE SANAYİCİLERİ BULUŞTURDU

Bahçivan: KOBİ'ler savunmada millileşmeye katkı sağlayacak

ISO'nun düzenlediği Sanayi Savunma Zirvesi, "millileşme ve yerleşme" çalışmaları ekseninde sektörün önde gelen kamu ve özel kuruluşları ile sanayicileri iş birliği fırsatları için buluşturdu.

EKONOMİ SERVİSİ

Istanbul Sanayi Odası (ISO), giderek artan millileştirme çalışmaları ekseninde Türkiye'nin küresel arenadaki gücünü belirleyen kritik sektörlerden olan savunma sanayini düzenlediği zirvede ele aldı. ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın ev sahipliğinde bürokrasi, sanayi ve iş dünyasından çok sayıda ismin katılımıyla düzenlenen Sanayi Savunma Zirvesi, sektörün önde gelen kamu ve özel kuruluşları ile sanayicileri iş birliği olanakları için bir araya getirdi.

Zirvede Aelsan, Havelsan, Roket-san, TAI - TUSAŞ Türk Havaçılık ve Uzay Sanayii, TEI - TUSAŞ Motor Sanayii A.Ş. Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu, Milli Savunma Bakanlığı Askeri Fabrikalar Genel Müdürlüğü, Milli Savunma Bakanlığı Tersaneler Genel Müdürlüğü, SSM Alt Sistemler Dairesi, SSM Ar-Ge Dairesi ve SSM Sanayileşme Dairesi, sanayicilerle iş birliği fırsatları için ikili görüşmeler gerçekleştirdi. Paneller ve konferanslarda yerli ve yabancı sektörün lider isimlerinin görüşlerini paylaştığı zirvede, Savunma Sanayi Müsteşarlığının uygulamaları hakkında bilgiler de verildi. Savunma Sanayi Zirvesinin açılışında konuşan ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'nin içinde bulunduğu adeta ateş çemberini andıran coğrafyanın özel şartları göz önüne alındığında etkin ve güçlü bir silahlı kuvvetlerin varlığının elzem olduğuna dikkat çekti.

Türkiye'de modern savunma sanayinin geliştirilmesi ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) modernizasyonunda en önemli hususun "yerli ve milli üretim" olduğunu söyleyen Bahçivan, "On beş yıl önce yüzde 80 oranında dışa bağımlı olan savunma sanayi sektöründe KOBİ'ler, araştırma kuruluşları ve üniversiteler adeta ortak üretim seferberliği ile hassasiyetle çalışıyor. Savunma sanayi ve havaçılık sektörü ciromuz 6 milyar dolara, ihracatımız son beş yılda ikiye katlanarak 1,7 milyar dolara, sektördeki AR-GE harcamalarımız da 900 milyon dolara yükseldi. Bu başarı hikayesinde en önemli nokta ise savunma sanayimizde yerlilik oranının son yıllardaki projeler ile yüzde 65'lerin üzerine çıkmış olması. Günümüzde ön plana çıkan 'Teknolojiyi Ortak Geliştirme' vizyonunda teknolojiye en az yabancı ortak-

(Soldan sağa) Osman Okyay, Hasan Büyükdere, **Erdal Bahçivan**, Celal Sami Tüfekçi, Zeynep Bodur Okyay ve Adnan Dalgakıran.

lar kadar hakim olmak gerekir. Bu da ancak KOBİ'lerimizle ve sivil sanayi kuruluşlarımızla nitelikli iş birliklerinin geliştirildiği bir ekosistemle mümkün" dedi.

'Uzmanlaşmış yan sanayi, kritik önem taşıyor'

Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçlarının yurt içinden karşılanması için etkin ve sürdürülebilir bir tedarik zinciri yönetiminin iş birliği ekosistemi açısından büyük önem taşıdığına altını çizen Bahçivan "Marka ya-

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, "Yan sanayimizin bel kemiği olan KOBİ'lerimiz, yaratıcı, esnek ve dinamik yapılarıyla savunma sanayinde yerleşme hedefine ulaşmada önemli katkı sağlayacak" dedi.

ratabilecek uzmanlaşmış bir yan sanayi, bu zincirin en kritik halkaları arasında. Yan sanayimizin bel kemiği olan KOBİ'lerimiz yaratıcı, esnek ve dinamik yapıyla sektörü güçlendireceğine ve yerleşme hedefine ulaşmada önemli katkılar sağlayacağına inanıyoruz" diye konuştu.

'TSK'nın yedek parçalarını Türk sanayicisi üretebilir'

Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi de 2017-2020

dönemi için hazırladıkları stratejik planda 4 alan belirlediklerini ifade ederek, "Planda modernizasyon projelerinde hız, kalite ve maliyet etkinliğinin önemini vurguladık. Bu neden önemli? Çünkü anında ihtiyacımız var. Savaş ihtimali her zaman var ve vakit kaybedecek lüksümüz yok" dedi. Savunma sanayisinde yedek parça üretiminin önemine işaret eden Tüfekçi, "TSK'nın ihtiyacı olan bazı yedek parçaların alımında zorluk yaşıyoruz ama Türk sanayicisi bunları rahatlıkla üretebilir. Bunun için destek mekanizmaları hazırlıyoruz" diye konuştu.

'Türkiye'de savunma sanayi üretimi güvenilir'

Zirvede Amerikan Uzay ve Havaçılık Endüstrileri Derneğinde (AIA) Başkan Yardımcısı olarak uzun yıllar görev yapan ve bir dönem ABD Senatörünün Dış İlişkiler Komitesinde Baş Ekonomist olarak çalışan Teal Group Yönetici Direktörü Joel L. Johnson da Savunma Sanayisinde Gelecek Trendleri konulu konferansında ezber bozan yıkıcı teknolojilerden bahsetti. Johnson, "Gelecek 10 yılda İHA pazarı daha da büyüyecek. Sadece havada değil karada ve denizde de İHA göreceğiz. En büyük sorun makul bir fiyatta İHA bulamamak. Uygun fiyatlı emtia fiyatlarına ihtiyaç var. Yine yapay zeka konusunda endişeler var. Eğitimleri nasıl olacak? Öldürücü sistemleri kullanırken, karar alma aşamasında ne kadar ileri gidilecek?" dedi.

Türkiye'nin de kendi içinde çok fazla pazar fırsatı barındırdığına da dikkat çeken Johnson, "Türkiye'de savunma sanayi üretiminin yüzde 80'i çözüm ürünleri ve çok güvenilir sistemler. Or-

ta Asya ülkelerine kıyasla Batı Avrupa ve ABD için önemli bir ülkesiniz. Türklerle ilgili çok olumlu bakış açıları söz konusu" dedi. Zirvedeki Savunma Sanayisinde Yerli ve Milli Üretim Araştırmaları panelinde konuşan Kale Grubu Başkan Yardımcısı Osman Okyay ise "1990'lı yıllardan itibaren Türkiye'nin ilk çok namlulu roket ve füze fırlatıcı platformlarını geliştirdik. F35 uçakları üzerinde 400'den fazla parçamız bulunmaktadır. Boeing firmasının direkt alt yapımcısı olarak yüzlerce parçasını üretiyoruz. Makina Kimya Endüstrisi ile milli piyade tüfeği projesinde seri üretime başladık. Türkiye'nin en önemli havaçılık ve sanayi projesi olan TFX milli savaş uçağının motorunu geliştirme hedefi ile Rolls Royce ile ortak bir şirket kurduk. Projenin gerçekleşmesi ve bize görev verilmesi halinde 400'e yakın Türk mühendisinin görev alacağı, Türkiye'de üretilip ihraç edilecek olan 5. nesil savaş uçağı motoru geliştirilecek" dedi.

Sabah Gazetesi Ekonomi Müdürü Şeref Oğuz da "Türkiye bölgesel barış konusunda baş aktör. Ancak savaşta karşı olmanız bir şey ifade etmiyor.

Savunma Sanayi Müsteşar Yardımcısı Dr. Celal Sami Tüfekçi, "TSK'nın ihtiyacı olan bazı yedek parçaları Türk sanayicisi rahatlıkla üretebilir. Bunun için destek mekanizmaları hazırlıyoruz" dedi.

Namlunun neresinde olduğunuz önemli. Bir uçakta motoru nereye, ne zaman koyacağımıza başkası karar veriyorsa, yerlilik kavramından söz edemeyiz. Ürettiğimiz silahı kendi savunmamızda tam olarak kullanmamız gerekli. Savunma sanayinde sorunumuz akillanmaya başlayan silahlardan daha geç akillanmamız. Savunmada milli duruş önemli. Türkiye'nin Orta ve uzun vadeli Savunma Sanayi Stratejisine ihtiyacı var. ISO'nun bu etkinliği, savunma sektöründe uzaya roket göndermek kadar hayati başlangıç" dedi.

'Savunma sanayisinde müthiş birleşme var'

Savunma Sanayii Müsteşarlığı (SSM) Sanayileşme Daire Başkanı Bilal Aktaş, son dönemde dünya genelinde savunma sanayisindeki şirketlerin birleştiğini ve büyüdüğünü belirterek, "Şu anda müthiş bir birleşme var. Ancak bizde ise ayrılma ve küçülmeler var. Türk genetik yapısından dolayı 'küçük olsun benim olsun' yaklaşımı yaygın. Bu algı 'büyük olsun hepimizin olsun' dönüşmeli." dedi. Aktaş, İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) düzenlediği Savunma Sanayi Zirvesi'nde yaptığı "SSM Sanayileşme Yaklaşımları" başlıklı konuşmada, SSM'nin faaliyetlerine değindi.

Savunma sanayisindeki projelerde 2000'li yıllardan beri yerli üstlenicileri tercih ettiklerini, 2010'dan beri bu projelerden yerli ve milli yaklaşımların envantere girmeye başladığını bildiren Aktaş, savunma

SSM Sanayileşme Daire Başkanı Aktaş, Savunma Sanayi Zirvesi'nde yaptığı "SSM Sanayileşme Yaklaşımları" başlıklı konuşmada, SSM'nin faaliyetlerini anlattı.

sanayi ihracatının geçen yıl 1,7 milyar dolara ulaştığını, belli bir seviyeyi yakaladığını, toplam istihdamın 35 bine ulaştığını ve Ar-Ge harcamalarının arttığını anlattı.

Proje ihaleleri ve sözleşmelerde getirdikleri yerlilik şartıyla yurt içinden tedarik yapılmasını sağlamayı, yerli sanayiye korumayı ve ithalatı azaltmayı amaçladıklarını

anlattı. Proje ihaleleri ve sözleşmelerde getirdikleri yerlilik şartıyla yurt içinden tedarik yapılmasını sağlamayı, yerli sanayiye korumayı ve ithalatı azaltmayı amaçladıklarını kaydeden Aktaş, "Yerli yapıyor ama performans düşüklüğü gibi bir şey kabul etmiyoruz. Belirlenen kriterler önemli." dedi. SSM'nin savunma sanayisindeki derinleşme yaklaşımına değinen Aktaş, şunları kaydetti:

"Son dönemde dünya genelinde savunma sanayisindeki şirketler birleşiyor ve büyüyor. Şu anda müthiş bir birleşme var. Ancak bizde ise ayrılma ve küçülmeler var. Türk genetik yapısından dolayı 'küçük olsun benim olsun' yaklaşımı yaygın. Bu algı 'büyük olsun hepimizin olsun' dönüşmeli. Bunun gerekli olduğuna inanıyoruz." Roketsan Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Emin Alpman da zirve kapsamında düzenlenen "Savunma Sanayi Ürünleri Tedarik Zinciri" başlıklı panelde yaptığı konuşmada, savunma ve havacılığa yapılan harcamaların her geçen yıl arttığını belirterek, "Savunma Sanayii İmalatçılar Derneği 2016 yılı raporuna göre, savunma sanayisinin yurt dışı harcamalar toplamı 1,3 milyar dolar." dedi. Alpman, Roketsan'ın, 2016 cirosu ile dünyanın en büyük 100 savunma firması arasında 98. sırada yer aldığını, Türkiye'nin de en büyük 89. sanayi kuruluşu olduğunu söyledi. HAVELSAN Genel Müdür Yardımcısı Cenk Özen ise savunma sanayisinde yapabilecekleri iş birliklerine değinirken, "Bizim projelerimiz kazan-kazan ilişkisine dayalı ve uzun süreli." ifadesini kullandı. (İstanbul, aa)

"5. nesil savaş uçağı motoru geliştirilecek"

Kale Grubu Başkan Yardımcısı Osman, TFX milli savaş uçağının motorunu geliştirmek için Rolls Royce ile ortak bir şirket kurduklarını belirterek, "Projenin gerçekleşmesi ve bize görev verilmesi halinde 400'e yakın Türk mühendisin görev alacağı, Türkiye'de üretilip ihraç edilecek olan 5. nesil savaş uçağı motoru geliştirilecek." dedi.

Okyay, **Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO)** düzenlediği Savunma Sanayi Zirvesi'nde yaptığı konuşmada, Kale Grubu'nun kurucusu rahmetli İbrahim Bodur'un "milli sanayi" ve "dışa bağımlılıktan kurtulma" hedefleri bulunduğunu hatırlattı.

Bugün itibarıyla savunma sanayisinde ciddi bir faaliyet gösterdiklerini anlatan Okyay, 1970'li yıllarda amatörce yaptıkları bazı savunma sanayisi faaliyetlerinin 1980'lerin ikinci yarısında profesyonelleşmeye başladığını ifade etti.

Okyay, 1990'lı yılların ortalarından itibaren Türkiye'nin ilk çok namlulu roket ve füze fırlatıcı platformlarını geliştirdiklerini, takip eden yıllarda yine çok uluslu savunma sanayisi programlarında rol aldıklarını söyledi.

Osman Okyay, şunları kaydetti: "Bugün F35 uçakları üzerinde 400'den fazla parçamız bulunuyor. 2000'lerin ortasından itibaren Boeing firmasının direkt alt yapımcısı olarak yüzlerce parçasını üretiyoruz. Ancak geçtiğimiz yıl Boeing 777'ler için çok önemli mekanizma olan Krueger Flap

grubunun parça üretiminin yanı sıra montajını da üstlendik. Yine bu proje kapsamında uçağın iniş takımlarının parçalarını üreteceğiz. Öte yandan milli projelerimiz arasında sayılabilecek Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu ile birlikte gerçekleştirdiğimiz milli piyade tüfeği projesinde seri üretime başladık. Diğer milli ve özgün geliştirme projemiz turbo jet motor. Türkiye'de geliştirilecek ilk jet motoru konumunda olan bu projeye 5 yıldır çalışmaktayız. Bu projede sadece motorun kalbi denilen kısmı değil tüm alt sistemler milli olarak geliştirildi." Okyay, geçen aylarda Türkiye'nin en önemli havacılık ve sanayi

projesi olan TFX milli savaş uçağının motorunu geliştirme hedefiyle Rolls Royce ile ortak bir şirket kurduklarını kaydederek, "Projenin gerçekleşmesi ve bize görev verilmesi halinde 400'e yakın Türk mühendisin görev alacağı, Türkiye'de üretilip ihraç edilecek olan 5. nesil savaş uçağı motoru geliştirilecek." dedi.

"TÜRKİYE'DE ÇOK FAZLA PAZAR FIRSATI VAR"

ABD'li savunma sanayi şirketi Teal Group Yönetici Direktörü Joel Johnson ise Orta Asya ülkelerine kıyasla Batı Avrupa ve Amerika için Türkiye'nin önemli

bir ülke olduğunu söyledi. Gelecek 10 yılda dünya savunma sanayisinde en büyük 5 şirketinin değişmeyeceğini belirten Johnson, bunların Airbus, Bell, Boeing, Leonardo ve Sikorsky olduğunu kaydetti. Johnson, "İnsansız Hava Araçları (İHA) çok fazla şeyi değiştirdi. Onları denizde ve karada görmeye başlayacağız. Ama şu anki sorun makul fiyata İHA araçları bulunamaması." diye konuştu. Yapay zeka konusunda eğitimlerinin nasıl olacağıyla ilgili endişeler bulunduğunu aktaran Johnson, "Öldürücü sistemleri kullanırken karar alma aşamasında ne kadar ileri gidilecek gibi konular önemli." dedi.

Johnson, 3 boyutlu yazıcıların hem atıkları azalttığını hem de bu yazıcılar sayesinde uçaklarda o kadar parça tutulmasına gerek kalmadığını altını çizdi. Mühendislerin yeniliklere açık olması gerektiğini belirten Johnson, "Tasarımdan sorumlu insanlar gittikçe daha güçlü hale gelecek." ifadesini kullandı. Johnson, Türkiye'de savuma sanayisinde ciddi üretim yapıldığını kaydederek, "Türkiye'de çok fazla pazar fırsatı var. Bu ürünlerin yüzde 80'i çözüm ürünleri." açıklamasında bulundu.